

הוצאות הייעור

בטיטת האמנה בין הממשלה לבין הקק"ל, שאושרה על ידי הממשלה ב־8.2.1959, נקבע בין השאר, שההוצאות הכרוכות בפעולות הכשרה, פיתוח וייעור של הקרקעות יחולו על הבעלים הרשומים של המקרקעין, בהם תיעשה הפעולה; פירושו של דבר, הממשלה תשא בהוצאות על אותן פעולות הייעור שיבוצעו על אדמותיה היא. חשבון ההוצאות החלות על הממשלה עוד לא נערך.

תוך התחשבות בהסדר הנזכר דנה הביקורת עם הנהלת מינהל פיתוח הקרקע במיוחד על ההוצאות הקשורות ברכב ובטרקטורים, שלפי הרישומים, שעדיין אינם שלמים, מגיעות ל־1,250,000 ל"י בקירוב ושבחלק מהן תשא הממשלה. הביקורת הצביעה על הצורך בניהול חשבון מלא ומעודכן של ההוצאות על כל טרקטור ועל כל מכונת, שיכלול רישום מלא של הוצאות על דלק, שמנים, תיקונים, דמי ביטוח, וכו'.

נקבע, שההוצאות בעד דלק ותיקונים של מכונות היו גבוהות באופן יחסי — דבר שאמנם הוסבר בחלקו בנסיעות בדרכים קשות ובלתי נוחות. הביקורת הציעה, שמינהל פיתוח הקרקע יערוך חישוב מדויק של גובה ההוצאות של כל אחת מהמכונות, בין השאר כדי לבדוק, אם לא נגרמו ההוצאות הגבוהות על ידי כך, שמכונות לא מעטות היו מיושנות, וכדי לקבוע, אם לא היה מן הצורך להוציא מספר מסוים של מכונות כאלה מהשימוש ולהחליפן באחרות.

משרד החקלאות - נציבות המים

פעולות הביקורת

1. נערכו בדיקות בנציבות המים ובחברות תה"ל ומקורות, בין השאר על הנושאים הבאים: הפעלת חוק המים, תשי"ט—1959; הפעלת חוק מדידת מים, תשט"ו—1955; חלוקת תחומי הפעולה במשק המים; הפיקוח על ביצוע מפעלי מים על ידי חברת מקורות; שיפוט תכניות למפעלי מים; אישור מחירי המים; תנאי השקעות המדינה בבית החרושת לצינורות "יובל-גד" ומעמדם של מפעלי המים הממלכתיים. נושאי הביקורת המרכזיים שבתחום זה ניתנים במאמר "משק המים במדינה" (ראה עמ' 71).

2. נערכה ביקורת על דרכי תכנונם וביצועם של מפעל הר הנגב ומפעל שקמה, שהם מפעלים המוקמים בעבור המדינה בתנאי נאמנות. מפעל הר-הנגב מיועד להעביר מים מקו ירקון-נגב לאזורים: צאלים-רביבים, ניצנה — בארומיים ומצפה רמון — דימונה; מפעל שקמה הוא מפעל נסיוני לאגירת שטפונות, המוקם בדרום הארץ ושמטרתו תפיסת מי השטפונות, הזורמים לים, באמצעות סכר, החדרת המים לקרקע ושאיבתם חזרה באמצעות קידוחים. עד סוף שנת 1960/61 הוקצב למפעלים אלה מתקציבי המדינה סכום של קרוב ל־21 מיליון ל"י.

נבדקו עבודות התכנון של המפעלים, שנעשו על ידי חברת תה"ל, ודרכי ביצוע המפעלים על ידי חברת מקורות. במיוחד נבדקו: דרכי מסירת העבודות לקבלנים והזמנת הצינורות; הפיקוח הטכני והכספי של חברת מקורות על ביצוע העבודות ועל התשלומים לקבלנים השונים; דרכי הפעלתו של הפיקוח התקציבי והאיכותי על ביצוע המפעלים הנדונים, הנתון בידי חברת תה"ל. ממצאי הביקורת הזאת עוד לא סוכמו.

3. בנציבות המים נערכה ביקורת על מידת הפעלתו של חוק הניקוז וההגנה מפני שטפונות, תשי"ז—1957, ועל דרכי המימון של תכנונם והקמתם של מפעלי הניקוז במדינה. כן נדונו עם הנהלת משרד החקלאות חלוקת התפ"קידים והסמכויות במערכת הניקוז בארץ והצורך בתיאום הפעולות בתחום זה. ממצאי הביקורת נכללו בדו"ח זה (ראה לעיל, עמ' 157). נבדקו גם דרכי הפיקוח של נציבות המים על הפקת המים באזורים מוגנים. בכלל, ובעמק חפר בפרט, וההסדרים, שנעשו על ידי נציבות המים, לקביעת עקרונות לתיקונם של אישורי הפקה, שהוצאו למפיקי המים השונים בארץ.